

Kleine ziekenhuizen bedreigd

Zowel de laag- als hoogcomplexiteit dreigt bij kleine ziekenhuizen weg te lekken, waarschuwt topvrouw Ankie van Rossum van het Zuwe Hofpoort Ziekenhuis in Woerden. 'De positie van kleine ziekenhuizen is spannend.'

HARALD LAKERVELD

Wekenlang steggelden toenmalig bestuursvoorzitter Peter van der Elzen en de toezichthouders van het Zuwe Hofpoort Ziekenhuis in Woerden vorig jaar over de winstdoelstelling van het streekziekenhuis. In de begroting voor 2012 had Van der Elzen een winst van 1,5 miljoen euro in het vooruitzicht gesteld. De toezichthouders onder leiding van Johan Rozendaal (ex-topman zorgverzekeraar Trias) vonden dat te weinig. Zij eisten een winst van minstens 2 miljoen.

Van der Elzen moest april vorig jaar het veld ruimen, maar dat betekent niet dat de toezichthouders hun zin hebben gekregen. Uit het onlangs verschenen jaarverslag over 2012 blijkt dat de uiteindelijk behaalde winst nog geen twee ton bedroeg. Pikant detail: de afkoopsom die Van der Elzen ontving, was daarmee groter dan de winst die het ziekenhuis met 1250 werknemers en circa 100 medisch specialisten wist te behalen.

Ingewikkeld en spannend

Tot overmaat van ramp heeft het Woerdense streekziekenhuis in het verleden te veel geld ontvangen van de zorgverzekeraars, blijkt uit het jaarverslag. De verrekening van deze overfinanciering zorgt ervoor dat er komende tijd relatief weinig cash bij de zorginstelling binnenkomt. Volgens de huidige topvrouw Ankie van Rossum is de positie van het Zuwe Hofpoort Ziekenhuis als gevolg van de marginale winst en de overfinanciering in het verleden niet in gevaar. 'Maar door de herinrichting van het hele zorglandschap in Nederland is de positie van kleine ziekenhuizen wel erg ingewikkeld en spannend geworden.' Van Rossum, die sinds september 2011 in het bestuur van Zuwe Hofpoort zit, wijst erop dat de verleende zorg door kleinere ziekenhuizen van twee kanten onder druk staat. 'Een deel staat ter discussie omdat er méér door de eerste lijn moet worden gedaan. Daarnaast verschuift vanwege de concentratie van complexe zorg een ander deel van onze productie waarschijnlijk naar grotere

ziekenhuizen.' Volgens de topvrouw is de positie van academische centra en grotere STZ-ziekenhuizen (Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen), mede door hun omvang en opleidingsfunctie, zekerder. 'Voor kleine ziekenhuizen is het lastiger.' Met een omzet van 84 miljoen euro is Zuwe Hofpoort een van de kleinste ziekenhuizen van Nederland.

Selectieve inkoop

Van Rossum wijt het grote verschil tussen het oorspronkelijke streefgetal en de uiteindelijke winst die het ziekenhuis vorig jaar boekte aan de grote onzekerheden die financiële systeemveranderingen als de invoering van de DOT-systematiek en de selectieve inkoop door zorgverzekeraars vorig jaar hebben

'Een winstdoel van 2 miljoen was niet haalbaar'

opgeleverd. Zij benadrukt dat de begrotingsdiscussie vorig jaar werd gevoerd door haar voorganger. 'Bij zijn vertrek heb ik meteen gezegd dat onder andere gezien de systeemveranderingen in 2012 een winstdoel van twee miljoen niet haalbaar zou zijn. Dat bleek uiteindelijk ook het geval.'

Ondanks het verlies aan productie aan de eerste lijn en aan de grotere ziekenhuizen ziet Van Rossum geen problemen bij de verrekening met de zorgverzekeraars van de overfinanciering uit het verleden. Volgens haar gaat het, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de tientallen miljoenen aan overfinanciering bij het Rode Kruis Ziekenhuis in Beverwijk, om bedragen die behapbaar zijn. 'Het betreft enkele miljoenen. Over de verrekening hebben we goede afspraken met de verzekeraars kunnen maken. Eind dit jaar moet die rond zijn.'

Uit onderzoek van Medisch Contact (zie kader) blijkt dat het aantal zelfstandige ziekenhuizen met een omzet van minder dan 100 miljoen euro het afgelopen anderhalf jaar in sneltreinvaart is gedaald door enkele fusies, een overname en een faillissement. Ook het Zuwe Hofpoort Ziekenhuis zou op korte termijn wel eens kunnen verdwijnen van de lijst. Sinds vorig jaar voert het gesprekken over nauwere samenwerking en een mogelijke fusie met het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein. Daarmee kan het wellicht bewerkstelligen dat er voor de verdwijnende hoogcomplexen wat laagcomplexen terugkomt. Over de uitkomst kan Van Rossum nog niets zeggen. 'Begin dit jaar zijn wij gestart met een onderzoek. Dat hadden we in juli willen afronden, maar dat bleek te optimistisch. We verwachten de resultaten nu dit najaar.' ■

STEEDS MINDER KLEINE ZIEKENHUIZEN

Bijna onopgemerkt, maar in snel tempo verdwijnen kleine zelfstandige ziekenhuizen uit het Nederlandse zorglandschap. Dat blijkt uit een inventarisatie van ziekenhuizen met een omzet van 100 miljoen euro of minder, die Medisch Contact maakte op basis van de onlangs gepubliceerde jaarverslagen.

Tot eind jaren zestig waren kleine ziekenhuizen in Nederland de norm. Maar als gevolg van enkele fusiegolven waren ziekenhuizen met een omzet van minder dan 100 miljoen euro rond de eeuwwisseling al duidelijk in de minderheid. De groep werd de afgelopen dertien jaar verder uitgedund, doordat veel resterende ziekenhuisjes opgingen in een fusie met een ander ziekenhuis of andersoortige zorginstelling. In dat laatste geval zijn de kleine ziekenhuizen weliswaar nog blijven voortbestaan, maar in een combinatie met verpleeg- en verzorgthuizen en/of thuiszorgorganisaties. Instellingen als het Maasziekenhuis in Boxmeer (omzet 62 mln, onderdeel van Pantein), het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis in Dirks-

land (63 mln, CuraMare) en het Röpcke Zweers Ziekenhuis (65 mln, Saxenburgh Groep) rekenen wij dus niet mee.

Ondanks alle fusies bleef een substantiële groep kleine zelfstandige ziekenhuizen over. Tot voor kort behoorde nog vijftien instellingen tot deze categorie; ongeveer een op de zes ziekenhuizen. Maar uit de inventarisatie blijkt dat deze groep afgelopen anderhalf jaar in sneltreinvaart is geslonken. Door fusies verdwenen de Tjongerschans in Heerenveen (omzet 90 mln), Pasana/Sionsberg in Dokkum (74 mln), Nij Smellinghe in Drachten (92 mln) en het Refaja Ziekenhuis in Stadskanaal (65 mln). Het Langeland Ziekenhuis uit Zoetermeer (76 mln) werd van een bankroet gered door de overname door thuiszorgorganisatie Vierstroom. En het Ruwaard van Putten Ziekenhuis in Spijkenisse (67 mln) ging failliet. Op dit moment resteren er nog negen zelfstandige ziekenhuizen met een omzet van 100 miljoen of minder. Een deel daarvan overweegt op korte termijn te fuseren.

naam	plaats	omzet
St. Jans Gasthuis	Weert	70 mln
BovenIJ Ziekenhuis	Amsterdam	74 mln
Ziekenhuis Amstelland	Amstelveen	81 mln
Streekziekenhuis Koningin Beatrix	Winterswijk	82 mln
Zuwe Hofpoort Ziekenhuis	Woerden	84 mln
Diaconessenhuis Leiden	Leiden	87 mln
Waterlandziekenhuis	Purmerend	93 mln
Wilhelmina Ziekenhuis	Assen	100 mln
Ommelander Ziekenhuis Groep	Delfzijl/Winschoten	100 mln